

Образложење приједлога Виског судског и тужилачког вјећа БиХ за измјене Закона о ВСТВ-у БиХ

УВОД

Aktivnosti Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH (u daljem tekstu: Vijeće ili VSTV BiH) na pripremi prijedloga izmjena i dopuna Zakona o VSTV-u započete su osnivanjem Radne grupe za pripremu prijedloga izmjena Zakona o VSTV-u koja je, u periodu novembar 2010. - mart 2012. godine, održala više sastanaka na kojima su razmatrana ključna pitanja i definisani odgovarajući stavovi i prijedlozi izmjena postojećeg okvira u kojem funkcioniše VSTV BiH.

Polazna osnova u ovom postupku bile su smjernice iz Strategije za reformu sektora pravde u BiH 2008-2012 (u daljem tekstu: SRSP). Naime, u skladu sa SRSP-om, Vijeću se daju široke odgovornosti za provođenje reformi u oblasti pravosuđa, često u saradnji sa ministarstvima pravde na svim nivoima i Pravosudnom komisijom Brčko distrikta BiH. Opšti cilj iz SRSP-a u oblasti pravosuđa glasi: *“Dalje jačati i održavati nezavisnost, odgovornost, efikasnost, profesionalnost i usklađenost pravosudnog sistema koji obezbjeđuje vladavinu prava u BiH”*.

Budući da je Vijeće kao institucija odgovorno za očuvanje i unapređenje nezavisnosti, odgovornosti, efikasnosti i profesionalnosti pravosuđa, ovaj opšti strateški cilj može biti ostvaren samo očuvanjem i jačanjem uloge i nadležnosti Vijeća, dok bi bilo kakvo slabljenje mandata Vijeća bilo u direktnoj suprotnosti sa strateškim opredjeljenjima u sektoru pravde.

Ovo je okvir u kojem su se Radna grupa i Vijeće kretali pri iznalaženju načina za unapređenje važećeg teksta Zakona o VSTV-u, uzimajući u obzir i temeljne evropske standarde u ovoj oblasti.

Važnost ovakvog pristupa naglasio je u svom uvodnom obraćanju na prvom sastanku Radne grupe i zamjenik predsjednika Evropske mreže pravosudnih vijeća, sudija *Gilligan*. Sljedeći završni komentari iz njegovog obraćanja Radnoj grupi bili su od pomoći kod određivanja pravca revizije Zakona:

“U suštini, ono što je potrebno u savremenom kontekstu jednog evropskog pravosudnog vijeća jeste uspostavljanje ravnoteže između zaštite klasičnih načela nezavisnosti i nepristrasnosti i savremene potrebe za transparentnošću, efikasnošću i djelotvornošću sistema pravosuđa. Moderno pravosudno vijeće more da bude odgovorno, da radi na principima jednakosti i pravednosti, te biti funkcionalno u očima javnosti.”

Također, u obzir su uzeta i mišljenja upućenih posmatrača pravosudnog sistema BiH, kao što je Evropska komisija. U svom **Izveštaju o napretku BiH za 2008. godinu**, Evropska komisija ukazuje na to da je Vijeće u svom sadašnjem sastavu dosta djelotvorno, a posebno se ističe:

“VSTV, kao nezavisno i samostalno tijelo, i dalje igra važnu ulogu u poboljšanju stanja u pravosuđu. To doprinosi daljem jačanju profesionalnosti, resursa i efikasnosti. Saradnja između VSTV-a i ministarstava je unaprijeđena, u smislu da je sada postalo uobičajeno da se nacrti i prijedlozi budžeta dostavljaju VSTV-u na mišljenje. Međutim, potrebna su dalja poboljšanja kako bi se ojačala pozicija VSTV-a”.¹

¹ Izveštaj EK o napretku Bosne i Hercegovine za 2008. godinu, COM (2008)674, dio 2.1

Na inauguralnom sastanku **Strukturiranog dijaloga o pravosuđu između EU i BiH**, koji je održan u Banja Luci 6. i 7. juna 2011. godine, Evropska komisija je potvrdila važnost uloge koju Vijeće ima u procesu reforme pravosuđa. Komisija je također zauzela stav da je izmjenama Zakona potrebno ojačati ulogu Vijeća stavljanjem naglaska na nezavisnost i odgovornost, nasuprot slabljenju njegovih postojećih nadležnosti. Stoga, u skladu sa preporukama sa inauguralnog sastanka Strukturiranog dijaloga, Komisija: *“Naglašava važnost Visokog sudskog i tužilačkog vijeća u razvoju vladavine prava. Pozdravlja tehničke razgovore usmjerene na dalje učvršćivanje njegovih funkcija osiguravanjem odgovarajuće ravnoteže između nezavisnosti i odgovornosti”*.

Tokom 2012. godine, Bosnu i Hercegovinu je posjetila i **Venecijanska komisija**, što je rezultiralo detaljnim osvrtom na situaciju u vezi sa pravnom sigurnošću i nezavisnošću pravosuđa, uključujući i osvrt na Zakon o VSTV-u.

Venecijanska komisija se, u Mišljenju o pravnoj sigurnosti i nezavisnosti pravosuđa u BiH, pohvalno izrazila o pozitivnom uticaju koji je Vijeće do sada ostvarilo riječima:

“Očigledno je da VSTV u praksi igra izuzetno bitnu ulogu u jačanju nezavisnosti pravosuđa i daljim kontaktima i saradnji sudija i tužilaca”.²

Također je dat osvrt na pozitivno viđenje Vijeća od strane profesionalne zajednice, gdje se zaključuje da:

*“U načelu, uspostavljanje VSTV-a i njegov rad tokom osam godina postojanja pozitivno je ocijenjen od strane predstavnika pravosuđa u BiH. Nekoliko sagovornika u Sarajevu i Banjaluci izrazili su mišljenje da je VSTV doprinio većoj institucionalnoj i individualnoj nezavisnosti pravosuđa. To je postigao uvođenjem transparentnijih kriterijuma za imenovanje sudija i tužilaca; vlastitom primjenom tih kriterijuma; nastojanjima da se pravosuđe modernizuje pomoću novih sredstava komunikacije i automatske dodjele predmeta. Neki sagovornici smatraju da bi VSTV mogao igrati i važniju ulogu, naročito tako što bi postao glavni pokretač opštije reforme pravosuđa u BiH.”*³

Međutim, Venecijanska komisija je također zaključila da su u određenim oblastima potrebna poboljšanja.⁴ Ovo će biti objašnjeno kroz pregled predloženih izmjena i dopuna.

Nakon opsežnih analiza i rasprava, zauzet je stav da Zakon o VSTV-u u mnogome predstavlja odgovarajući okvir za funkcionisanje Vijeća i ostvarivanje zadataka koji su mu namijenjeni, te da će predložene izmjene imati za cilj poboljšanje u određenim segmentima Zakona kako bi se postojeća rješenja učvrstila, umjesto pribjegavanja bilo kakvim radikalnim izmjenama.

U duhu ovih zaključaka izrađeni su sljedeći prijedlozi izmjena i dopuna kako bi se omogućilo dalje uspješno funkcionisanje VSTV-a BiH i osigurala njegova puna usklađenost sa najvišim evropskim standardima.

U uvodu se još napominje da je, prilikom pripreme prijedloga za izmjene i dopune Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću BiH, Vijeće imalo u vidu i zahtjeve iz Strukturiranog dijaloga koji se odnose na uspostavu Apelacionog suda BiH i normativne procese koji su u tom smislu pokrenuti, te stoga prijedlog Vijeća uključuje i rješenja koja odnose na ovaj sud ukoliko isti u međuvremenu bude osnovan.

---

² Mišljenje Venecijanske kommsije br.648/2011 CDL-AD(2012)014, stav 85.

³ *ibid*, stav 86.

⁴ *ibid*, stav 87.

SASTAV I ORGANIZACIJA VIJEĆA (Poglavlje II)

Prema izmjenama predloženim u Poglavlju II broj članova Vijeća bio bi povećan sa 15 na 20 kako bi se omogućila interna podjela Vijeća na funkcionalne odjele – sudski i tužilački - koji će se odvojeno baviti pojedinim pitanjima koja se tiču sudija, odnosno tužilaca.

Novi sastav Vijeća također uključuje članove imenovane od strane entitetske zakonodavne vlasti na prijedlog entitetskih vlada, što predstavlja novinu, a iz članstva u Vijeću su isključeni predstavnici advokatskih komora.

Konačno, broj sudija i tužilaca je povećan kako bi se osigurala zastupljenost svih nivoa pravosuđa u Vijeću.

Sve predložene izmjene su koncipirane tako da se održi potrebna ravnoteža u sastavu VSTV-a BiH između sudija, tužilaca i članova Vijeća koji dolaze izvan pravosuđa.

Izmjene u organizaciji Vijeća predstavljaju odgovor na dva konstantna zahtjeva koja dolaze od predstavnika javnosti i pravosuđa. U više navrata je naime iskazana zabrinutost zbog mogućeg sukoba interesa u kontekstu učešća tužilaca i advokata u postupku izbora sudija. S tim u vezi predloženim izmjenama rješava se suština ovakvih primjedbi kroz uspostavljanje strukture unutar Vijeća kojom bi se razgraničio postupak odlučivanja o pojedinim pitanjima koja se tiču isključivo sudija i tužilaca, te su predložene izmjene kojima su advokati isključeni iz članstva u Vijeću.

Slično tome, predložena su i rješenja kojima se uvažavaju primjedbe da entitetski organi zakonodavne/izvršne vlasti ne biraju članove Vijeća. Međutim, pri tome je poseban akcent stavljen na potrebu da se osigura da učešće članova izabranih od strane zakonodavne ne ugrozi nezavisnost Vijeća kako je to predviđeno Poglavljem I Zakona o VSTV-u BiH.

Članstvo VSTV-a BiH – član 4.

Članstvo Vijeća jedno je od najvažnijih pitanja Zakona o VSTV-u BiH, te je kao takvo vrlo temeljito razmatrano tokom postupka revizije Zakona.

Osnovno polazište u raspravama koje su vođene bio je princip da pravosudno vijeće ne može predstavljati nezavisno tijelo zaduženo za očuvanje nezavisnosti sudstva ukoliko u njegovom sastavu dominiraju predstavnici druge dvije grane vlasti. Brojni međunarodni dokumenti govore o nezavisnosti Vijeća u kontekstu njegovog članstva koje u većini čine predstavnici pravosuđa.

Sa druge strane, postoje i stavovi da je iz demokratskih razloga zakonodavnoj i izvršnoj vlasti potrebno omogućiti učešće u radu sudskih vijeća, a praktična uloga ministarstava pravde u poslovima pravosuđa se navodi kao jedan od argumenata u tom pravcu.

U Izvještaju Venecijanske komisije o imenovanjima nosilaca pravosudnih funkcija (br.403/2006) jezgrovito su sumirani ovi, u određenoj mjeri, suprotstavljeni interesi na sljedeći način:

27. Potrebno je uspostaviti ravnotežu između nezavisnosti i samouprave pravosuđa sa jedne i neophodne odgovornosti sa druge strane kako bi se preduprijedile negativne posljedice potpunog zatvaranja pravosuđa u svoje okvire. U ovom kontekstu neophodno je obezbijediti da se disciplinski postupci protiv sudija

sprovode na djelotvoran način i da ih ne narušava kolegijalni pritisak. Jedan od načina za postizanje tog cilja jeste uspostavljanje sudskog vijeća koje će imati uravnotežen sastav.

Dakle, da bi jedno pravosudno vijeće bilo nezavisno, a u isto vrijeme i reprezentativno, način odabira njegovog članstva mora biti uravnotežen. Kako bi se to u što većoj mjeri postiglo, revizijom Zakona o VSTV-u BiH predloženo je povećanje broja članova Vijeća, što uključuje i članove izabrane od strane zakonodavne vlasti, dok istovremeno većina članova ostaje iz reda pravosuđa. Detaljnije obrazloženje i pregled predloženih izmjena koje se tiču sastava Vijeća dati su u daljem tekstu.

Učešće izvršne/zakonodavne vlasti u izboru članova Vijeća

U cilju postizanja odgovarajuće ravnoteže u pogledu članstva Vijeća predložene su izmjene i dopune koje predviđaju da Vijeće ministara BiH odnosno vlade na entitetskim nivoima predlažu po jednog predstavnika u Vijeće, a odluku o izboru donose nadležni parlamenti. Također, kako bi se osigurao odgovarajući broj članova Vijeća koji dolaze izvan pravosuđa, predloženo je da jednog člana Vijeća bira Predsjedništvo BiH.

Prema ovom prijedlogu broj članova izabranih od strane zakonodavne/izvršne vlasti u Vijeću je povećan sa 2 na 4, a naglasak je stavljen na zastupljenost organa s nivoa Federacije BiH i Republike Srpske. Ove izmjene osiguravaju da partneri Vijeća iz izvršne vlasti učestvuju u provođenju mandata Vijeća.

Prijedlog izmjena uključuje i odredbu prema kojoj za člana Vijeća kojeg biraju parlamenti i Predsjedništvo BiH ne može biti birano lice koje obavlja pravosudnu funkciju, izvršnu funkciju na bilo kojem nivou, javno izabranu funkciju u zakonodavnom organu na bilo kojem nivou, ili advokatsku djelatnost. Slično ograničenje već postoji u važećim odredbama člana 4. Zakona o VSTV-u u pogledu izbora članova od strane Vijeća ministara BiH i Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH.

Mišljenja smo da predloženo rješenje osigurava odgovarajuću zastupljenost izvršne/zakonodavne vlasti na državnom i entitetskom nivou te daje potrebnu ravnotežu između nezavisnosti i djelotvornosti Vijeća, bez istovremene politizacije ovog tijela. U pogledu eventualnog učešća ministara pravde u radu Vijeća, zauzet je stav da ovakvo rješenje ne bi bilo adekvatno imajući u vidu međunarodne standarde, te jasna razgraničenja između uloge Vijeća i uloge ministarstva pravde kao odvojenih partnera u pravosudnom sektoru, kao i obim obaveza ministara koji realno onemogućava njihovo potpuno učešće u radu Vijeća.

Ograničenje aktivnim političarima, uključujući i ministre, da budu članovi Vijeća u skladu je i sa **Mišljenjem br. 10 Konsultativnog vijeća evropskih sudija** u kojem stoji:

15. Sastav sudskog vijeća garantuje njegovu nezavisnost i omogućava djelotvorno vršenje njegove funkcije.

23. Potencijalni članovi sudskog vijeća, bilo da se radi o sudijama ili drugim članovima, ne treba da budu aktivni političari, članovi parlamenta, nosioci izvršnih ili upravnih funkcija. To znači da ni predsjednik države, ukoliko je on i na čelu vlade, niti ministri ne mogu biti članovi sudskog vijeća. Svaka država treba da donese odgovarajuće propise u ovoj oblasti.

29. Kako bi se ispunila očekivanja građana u smislu da sudsko vijeće treba da bude "depolitizovano"...

Uključivanje predstavnika zakonodavne/izvršne vlasti prema predloženom modelu neće ići na štetu značajne većine predstavnika pravosuđa u Vijeću, kao što se traži u **Kijevskim preporukama OSCE/ODIHR-a o nezavisnosti pravosuđa u istočnoj Evropi, južnom**

Kavkazu i centralnoj Aziji u kojim stoji: 7. *Radom sudskih vijeća ne smiju dominirati predstavnici izvršne i zakonodavne vlasti.*

S druge strane predviđeno ograničenje koje se odnosi na zabranu biranja sudija, tužilaca i advokata ispred parlamenata i Predsjedništva BiH, a koje u određenoj mjeri već postoji u važećem Zakonu o VSTV-u i ima za cilj da onemogući i nesrazmjerno velik broj predstavnika pravosuđa u Vijeću.

Zastupljenost sudova i tužilaštava sa svih nivoa

Broj članova Vijeća koji se biraju iz reda sudija povećan je za 2 člana, sa 6 na 8, kako bi se omogućilo da sudovi svih nivoa budu zastupljeni u Vijeću. Ovo trenutno nije slučaj budući da važećem prema zakonu kantonalni i općinski sudovi imaju jednog zajedničkog predstavnika, kao i okružni i osnovni sudovi. Broj tužilaca u Vijeću također je povećan na 8 kako bi bio izjednačen sa brojem sudija i kako bi se omogućilo uspostavljanje sudskog i tužilačkog odjela kao funkcionalnih tijela koja po sastavu i broju članova imaju odgovarajući kapacitet za donošenje odluka.

Ove izmjene će omogućiti usklađenost sa relevantnim evropskim standardima prema kojima najmanje polovinu članova ovih vijeća treba da biraju njihove kolege sa svih nivoa pravosuđa uz poštivanje pluralizma u pravosuđu (Preporuka Vijeća Evrope CM/Rec(2010)12).

Također i u MIŠLJENJU broj 10 (2007) Konsultativnog vijeća evropskih sudija navodi se sljedeće:

27. Bez nametanja posebnog metoda izbora, Konsultativno vijeće evropskih sudija smatra da sudije u vijeće treba da biraju njihove kolege na način koji garantuje najširu zastupljenost pravosuđa na svim nivoima.

Ove izmjene znače da će Vijeće zadržati svoju postojeću karakteristiku, a to je većina članova iz reda pravosuđa, o čijem značaju se govori u nastavku.

Članstvo advokata u Vijeću

Učešće advokata u članstvu Vijeća bilo je predmet opsežnog razmatranja u postupku pripreme prijedloga za unaprjeđenje teksta Zakona o VSTV-u BiH.

U tom kontekstu postavilo se pitanje mogućeg sukoba interesa imajući u vidu da se advokati pojavljuju kao zastupnici stranaka u sudskim postupcima i istovremeno odlučuju o osnovnim statusnim pitanjima sudija i tužilaca. Također dosadašnje učešće advokata u Vijeću osporavano je sa aspekta njihovog broja u sastavu Vijeća, a koji je u pojedinim periodima dosegao 4. U Mišljenju Venecijanske komisije o pravnoj sigurnosti i nezavisnosti pravosuđa u BiH ova je situacija opisana kao "diskutabilna".⁵

Uvažavajući iznesene argumente nacrtom izmjena i dopuna Zakona o VSTV-u nije predviđena mogućnost imenovanja advokata za članove Vijeća, budući da su brisane odredbe prema kojima advokatske komore entiteta biraju po jednoga člana, a predviđeno je i naprijed spomenuto ograničenje organima zakonodavne i izvršne vlasti da biraju advokate kao svoje predstavnike u Vijeću.

Ukupan broj članova Vijeća i izbalansiranost sastava

Kako bi se postigao odgovarajući balans u sastavu Vijeća u smislu zastupljenosti pravosudnih institucija svih nivoa, zatim jednakog omjera broja sudija i tužilaca članova Vijeća te zastupljenosti predstavnika zakonodavne/izvršne vlasti iz entiteta, broj članova Vijeća neminovno je povećan sa 15 na 20 članova. Ovim VSTV BiH postaje jedno od

---

⁵ Mišljenje Venecijanske komisije br.648/2011 CDL-AD(2012)014, stav.85

najvećih pravosudnih Vijeća u Evropi, što nije bezrazložno, imajući u vidu strukturu države i strukturu pravosuđa, te koncept jedinstvenog Vijeća sa nadležnostima i za sudije i za tužioce.

Međutim, neophodno je broj članova ograničiti na maksimalnih 20 koji se biraju iz naprijed pobrojanih struktura, kako bi ovo tijelo zadržalo neophodan nivo operativnosti, a imajući u vidu i finansijske aspekte.

Ono što je važno naglasiti kada je riječ o novom sastavu Vijeća jeste očuvanje pariteta između sudija i tužilaca, budući da će obje pravosudne funkcije biti zastupljene sa po osam članova. Ovo je ključni princip za očuvanje duha jednakosti između ova dva segmenta pravosuđa u Vijeću. Doista i **Venecijanska komisija** je dala svoj osvrt na ovaj princip koji se odnosi na vijeća slična VSTV-u BiH:

“Ako sudsko i tužilačko vijeće postoje kao jedno tijelo, treba voditi računa o tome da se sudije i tužiocima ne mogu međusobno preglasavati prilikom imenovanja i disciplinskih postupaka, zato što zbog svog svakodnevnog “tužilačkog posla” tužiocima mogu imati drugačiji stav od sudija u pogledu sudske nezavisnosti, a naročito disciplinskog postupka..”⁶

Ključno je također i to da će sudije i tužiocima zajedno imati snažnu većinu u novom sastavu Vijeća (16 do 20 mjesta), imajući u vidu brojne međunarodne dokumente koji pozivaju na dominantnu zastupljenost nosilaca pravosudnih funkcija u Vijeću.

Evropskom poveljom o zakonima za sudije (1998) jasno je utvrđen minimalan postotak sudija u vijeću.

a. *U vezi sa svim odlukama koje utiču na izbor, zapošljavanje, imenovanje, napredovanje u karijeri ili prestanak funkcije sudije, zakonom se predviđa intervencija organa nezavisnog od izvršne i zakonodavne vlasti, od čijeg članstva barem polovinu čine sudije, koje su izabrale njihove kolege sudije, na način koji garantuje najširu zastupljenost sudstva.*

Univerzalna povelja o sudijama (1999)⁷

Član 9.: Izbor i svako imenovanje sudija mora se vršiti u skladu sa objektivnim i transparentnim kriterijumima na temelju odgovarajuće stručne spreme. Gdje to nije osigurano na druge načine, koji potiču iz izgrađene i potvrđene tradicije, izbor treba da vrši nezavisno tijelo, u kome su sudije zastupljene u značajnoj mjeri.

PREPORUKA CM/Rec(2010)12 Komiteta ministara Savjeta Evrope

(27) Najmanje polovinu članova takvih vijeća treba da čine sudije koje su izabrale njihove kolege...

Mišljenje br. 10 Konsultativnog vijeća evropskih sudija:

18. Kada vijeće ima mješoviti sastav (sudije i drugi članovi), KVES smatra da, radi izbjegavanja svake manipulacije ili nedopuštenog pritiska, znatan dio članova trebaju biti sudije koje biraju njihove kolege.

Velika povelja o sudijama Evropske mreže pravosudnih vijeća (2010)

13 “...Vijeće sačinjavaju isključivo sudije ili značajna većina sudija koje su izabrale njihove kolege.”

Evropska mreža pravosudnih vijeća - Deklaracija iz Budimpešte (2008)

4) b. Kada je vijeće mješovitog sastava, većinu njegovih članova treba da čine predstavnici pravosuđa, a najmanje 50%.

⁶ Izvještaj Venecijanske komisije o evropskim standardima koji se odnose na nezavisnost sudskog sistema - Dio II: Tužilaštva, stavovovi 64-68.

⁷ Povelju jednoglasno usvojili delegati prisutni na zasjedanju Centralnog vijeća Međunarodnog udruženja sudija u Taipeiju (Tajvan) održanom 17. novembra 1999. god.

Kod razmatranja sveukupne ravnoteže Vijeća, može se reći da bi predloženi novi sastav Vijeća također bio u skladu i sa pristupom **Venecijanske komisije** u pogledu izbalansiranosti između sudskih i političkih interesa kao što se navodi u daljem tekstu:

29. ...značajan element ili većinu članova Vijeća treba da bira samo pravosuđe. Kako bi se obezbijedio demokratski legitimitet sudskih vijeća, druge članove treba da bira Parlament između lica koja imaju odgovarajuću pravnu kvalifikaciju uzimajući u obzir mogući sukob interesa.⁸

Nesporno je da članovi Vijeća izvan pravosuđa, njih ukupno 4 i to 3 koje biraju zakonodavna tijela i 1 član izabran ispred Predsjedništva BiH, predstavljaju manjinu u Vijeću u odnosu na 16 članova koje bira pravosuđe i koji čine dominantu većinu, a što je u skladu i sa naprijed navedenim **Kijevskim preporukama OSCE/ODIHR-a (2010)** .

Sudski i tužilački odjel – član 4a.

Pored utvrđivanja izbalansiranog sastava Vijeća kao cjeline, a imajući u vidu navedene međunarodne standarde, razrađen je prijedlog uspostavljanja izbalansirane unutrašnje organizacije Vijeća kroz formiranje dva zasebna odjela za provođenje pojedinih nadležnosti Vijeća isključivo u odnosu na sudije odnosno tužioce. Tako je predloženo formiranje Sudskog odjela nadležnog za imenovanje sudija, odlučivanje o prestanku njihovog mandata, odlučivanje o položaju pojedinačnog sudije kao što su privremeno upućivanje, odsustvo ili konačna ocjena rada. Iste nadležnosti u odnosu na tužioce vršio bi Tužilački odjel Vijeća.

Sve ostale nadležnosti koje imaju generalni i strateški karakter i koje se odnose na pravosudni sistem u cjelini rješavalo bi Vijeće u punom sastavu.

Sudski i Tužilački odjel imali bi po 12 članova, pri čemu bi gotovo dvotrećinsku većinu i u jednom i u drugom odjelu činili sudije odnosno tužioc. Pet „vanjskih“ članova Vijeća bili bi zastupljeni i u jednom i u drugom odjelu.

Tako bi Sudski odjel činilo 8 članova Vijeća izabranih iz reda sudija, tri člana izabrana od strane zakonodavnih organa i jednog člana kojeg bira Predsjedništvo BiH.

Tužilački odjel bi imao 8 članova Vijeća izabranih iz reda tužilaca, tri člana izabrana od strane zakonodavnih organa i jednog člana kojeg bira Predsjedništvo BiH.

Potreba za redefinisanjem unutrašnje organizacije u okviru jedinstvenog Vijeća vremenom je postajala sve jasnije artikulirana posebno imajući u vidu već spomenute međunarodne standarde o sastavu pravosudnih vijeća. Osnovni argument u ovom pravcu jeste potreba da se princip sudske nezavisnosti dosljedno sprovede na način da u postupku imenovanja nosilaca sudskih funkcija većinsko glasačko tijelo imaju upravo sudije, pri čemu bi se u suštinskom omjeru reduciralo učešće onih subjekata koji se pred sudovima pojavljuju kao stranke u postupku.

Teško da bi se ovaj princip mogao ostvariti na nivou Vijeća sa 20 članova, tako da je predloženo kompromisno rješenje koje omogućava s jedne strane odgovarajući sastav Vijeća kao cjeline i s druge strane dosljednu implementaciju međunarodnih standarda kada je riječ o imenovanju sudija.

I u izvještaju **Venecijanske komisije** u dijelu koji se odnosi na postojeći Zakon o VSTV-u navodi se sljedeće:

---

⁸ Izvještaj Venecijanske komisije br.403/2006, CDL-AD(2007)028

“...u tom smislu, upitan je rezon koji stoji u osnovi objedinjavanja sudija, tužilaca i pripadnika pravničke struke u instituciji koja odlučuje i o kriterijumima za imenovanje sudija i tužilaca, a zatim i vrši ta imenovanja. Ova situacija je posebno problematična u slučaju sudija, pošto većina članova VSTV-a koji biraju sudije su tužioci i pripadnici pravničke struke – tj. strane u postupku pred sudom.”⁹

U istom izvještaju, Venecijanska komisija se već pozitivno izjasnila o prijedlogu formiranja sudskog i tužilačkog odjela unutar jedinstvenog VSTV-a BiH i to na sljedeći način:

“Ako sudsko i tužilačko vijeće postoje kao jedno tijelo, treba voditi računa o tome da se sudije i tužioci ne mogu međusobno preglasavati prilikom imenovanja i disciplinskih postupaka, zato što zbog svog svakodnevnog “tužilačkog posla” tužioci mogu imati drugačiji stav od sudija u pogledu sudske nezavisnosti, a naročito disciplinskog postupka. U tom slučaju, vijeće treba podijeliti na dva odjela, kao u Francuskoj, gdje Conseil superieur de la magistrature ima dva odjela, jedan za sudije, a drugi za tužioce.”¹⁰

“Formiranje dva odjela unutar VSTV-a je racionalna inicijativa koja bi mogla učiniti dvije pravne struke manje međusobno zavisnim, a da pri tom ne izgube zajedničku platformu. Pored toga, time bi se riješio problem koji bi nastao u slučaju da se formiraju dva odvojena vijeća, pošto se u Sporazumu o prenošenju nadležnosti izričito pominje formiranje jednog visokog sudskog i tužilačkog vijeća.”¹¹

Na kraju je važno napomenuti da zakonski nije moguće ići dalje od ovakve interne podjele nadležnosti s obzirom da je *Sporazumom o prenošenju određenih odgovornosti entiteta kroz utemeljenje Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH* iz 2004. godine stvorena osnova za uspostavljanje jedinstvenog Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH. U tekstu Sporazuma se izričito navodi da je Vijeće nadležno i za tužilaštva.

Mandat i puovremeni radni angažman članova Vijeća:

U **članu 5.** predlaže se izmjena kojom bi se onemogućilo uzastopno obnavljanje mandata članova Vijeća, kako oni ne bi bili predugo odvojeni, djelimično ili u potpunosti, od vršenja svojih redovnih funkcija. I u **Mišljenju broj 10, Konsultativno vijeće evropskih sudija** navodi:

34.....potrebno je osigurati da sudije koji su na funkciji u Sudskom vijeću ne budu predugo izvan svoje osnovne profesije, kako bi, kadgod je to moguće, bili u kontaktu sa sudskom praksom. Mandat članova u Vijeću treba biti ograničen brojem mandata i ukupnom dužinom.

Pored navedenog, na ovaj bi se način pružila prilika većem broju pojedinaca da postanu članovi Vijeća, a Vijeće bi se, redovnim izmjenama njegovog sastava, učinilo reprezentativnijim.

Nadalje, u članu 5. dodan je novi stav kojim se uvodi zabrana članovima Vijeća koji su sudije i tužioci da za vrijeme trajanja mandata apliciraju na upražnjene pozicije sudija odnosno tužilaca u sudovima ili tužilaštvima višeg nivoa kako bi se u potpunosti eliminisala svaka mogućnost negativne percepcije o namjerama ili ličnim interesima članova Vijeća. I u naprijed navedenom Mišljenju broj 10 naglašava se potreba da se spriječi percepcija o promovisanju vlastitih interesa ili vlastite zaštite članova Vijeća, gdje se u kontekstu rasprave o sastavu Vijeća navodi sljedeće:

16. Sudsko vijeće može biti sastavljeno isključivo od sudija ili uključivati i sudije i druge članove koji nisu iz reda sudija. U oba slučaja mora se izbjegavati

⁹ Mišljenje Venecijanske komisije br.648/2011 CDL-AD(2012)014, stav 89.

¹⁰ *Ibid*, stav 83.

¹¹ *Ibid*, stav 93.

stavljanje u pravi plan vlastitih interesa ili vlastite zaštite, te postavljanje na položaje stranačkih prijatelja i pristalica.

Kada je riječ o **članu 8.** njegov je sadržaj u potpunosti izmijenjen tako da preciznije reguliše punovremeni radni angažman članova u Vijeću, njihov status i primanja.

Prema prijedlogu, predsjednik, potpredsjednik i ostali članovi Vijeća sa punim radnim angažmanom u Vijeću direktno bi se plaćali iz budžeta Vijeća, budući da bi svoje redovne aktivnosti ostvarivali u ovoj instituciji. Trenutno se plata i ostala prava članova Vijeća koji rade u Vijeću osigurava iz budžeta pravosudnih institucija iz kojih odsustvuju, što nije adekvatno rješenje ni sa aspekta finansijskog opterećenja institucije u čijem radu ne učestvuju, niti sa aspekta neujednačenih primanja članova koji u Vijeću obavljaju iste dužnosti.

U pogledu iznosa plate i ostalih naknada rukovodstvo i članovi Vijeća su izjednačeni sa predsjednikom odnosno sudijama Apelacionog suda BiH, imajući u vidu predloženo osnivanje ove institucije. Prijedlog je u skladu i sa relevantnim međunarodnim standardima koji predviđaju da naknada članova Vijeća treba biti srazmjerna njihovom položaju i obimu njihovog angažmana u Vijeću¹².

Također prednosti punog radnog angažmana u Vijeću je naglašena i u **Mišljenju broj 10 KVES-a**:

34...Iako je na državama da odluče da li članovi Sudskog vijeća trebaju imati puni radni angažman ili ne, KVES ukazuje na činjenicu da puni radni angažman znači učinkovitiji rad i bolju zaštitu nezavisnosti.

U članu 8. stav (6) precizirano je da članovima Vijeća sa punovremenim radnim angažmanom prestaje mandat na rukovodećoj poziciji u sudu, odnosno tužilaštvu ukoliko su u trenutku imenovanja na poziciju u Vijeću vršili ove dužnosti. Naime, imajući u vidu značaj ovih funkcija kao i opseg posla koji one nose nije moguće očekivati da jedna osoba obavlja i rukovodeću funkciju u Vijeću i u pravosudnoj instituciji iz koje dolazi.

Radna tijela Vijeća i vanjski stručnjaci

Član 11. dopunjen je novim stavovima koji regulišu osnivanje Predsjedništva Vijeća kao radnog tijela čiji bi sastav činili predsjednik, potpredsjednici i članovi Vijeća koji u Vijeću rade po osnovu punovremenog radnog angažmana. Na ovaj bi način Predsjedništvo, koje već neko vrijeme funkcioniše kao interno tijelo Vijeća na temelju Poslovnika o radu, postalo zakonska kategorija čime se stvara institucionalni okvir za efikasnije djelovanje članova Vijeća koji faktički rade u Vijeću u punom profesionalnom angažmanu. Ovo tijelo bi nastavilo sa dosadašnjom praksom donošenja operativnih odluka, što bi u budućnosti moglo imati još veći značaj imajući u vidu povećanje broja članova Vijeća. Tačna uloga ovog organa će biti regulisana Poslovníkom Vijeća, u napomenu da je predloženim izmjenama Zakona (član 39. stav 6.) ovom tijelu povjereno odlučivanje o žalbama procesne prirode u postupku imenovanja kojima se pobija odbacivanje prijave na konkurs, a kako bi se osiguralo blagovremeno donošenje odluke.

Izmjene u **članovima 12. i 13.** usmjerene su na potpunije i preciznije normiranje onih rješenja koja su već predviđena u Zakonu o VSTV-u BiH, a koja se tiču formiranja radnih tijela i angažmana vanjskih eksperata. Dosadašnje odredbe, posebno u vezi angažmana lica koja nisu članovi Vijeća, nisu bile dovoljno precizne i u potpunosti usklađene sa ostalim dijelovima zakona u pogledu mogućnosti angažovanih stručnjaka da učestvuju u odlučivanju i da istovremeno ostvare odgovarajuće naknade troškova i naknadu za rad (npr. članovi u disciplinskih komisija).

---

12 Stav 36. Mišljenja br. 10 KVES-a

Kvorum:

Imajući u vidu predloženo povećanje ukupnog broja članova Vijeća bilo je potrebno redefinisati i odredbe **člana 14.** koje regulišu kvorum. Stoga je predloženo povećanje na 13 članova čije je prisustvo neophodno za kvorum, uz pravilo da se odluke Vijeća donose većinom glasova svih članova. Također, brisana je odredba kojom je predviđena mogućnost suzdržavanja od glasanja.

Nadalje, ovim članom je regulisano i pitanje kvoruma i načina glasanja u okviru Sudskog i Tužilačkog odjela i to na način da se odluke u okviru ovih tijela donose većinom glasova svih članova, pri čemu je važno naglasiti da za odluku mora glasati najmanje pet sudija odnosno tužilaca.

Sekretarijat i uposlenici Vijeća

Postojeća rješenja iz **člana 15.** dorađena su i precizira na sljedeći način:

U cilju poboljšanja otvorenosti i transparentnosti kod popunjavanja rukovodećih pozicija u Sekretarijatu predviđeno je da se mandat direktora i zamjenika direktora, kao sekretara sa posebnim zadatkom, može obnoviti isključivo na temelju javnog konkursa.

Nacrtom se također predlaže mogućnost zaključivanja ugovora o radu na određeno vrijeme za period duži od dvije godine, za uposlenike angažovane na realizaciji projekata reforme pravosuđa koje finansiraju donatori. Naime, aktivnosti na realizaciji donatorskih projekata su vremenski ograničene i zahtijevaju angažman dodatnog osoblja na privremenoj osnovi koje je isključivo fokusirano na ostvarenje ciljeva projekta. Pri tome dinamika realizacije projekata je određena donatorskim ugovorom i podrazumijeva vremenski period koji je često duži od dvogodišnjeg ograničenja iz Zakona o radu u institucijama BiH. Kako bi se omogućila nesmetana provedba projektnih aktivnosti i kontinuiran angažman neophodnog kadra, te kako bi se u većoj mjeri zaštitila prava uposlenih po ovom osnovu, predloženo je da se vremensko ograničenje trajanja ugovora o radu na određeno vrijeme u ovim specifičnim situacijama pomjeri na maksimalno četiri godine. Ova je fleksibilnost potrebna sa stanovišta interesa donatora koji izdvajaju značajna sredstva u ove svrhe i koji žele biti sigurni da će ključno projektno osoblje biti angažovano za svo vrijeme trajanja projekta.

Važnost odgovarajuće stručne i tehničke podrške radu pravosudnih vijeća istaknuta je u **Mišljenju br. 10 KVES-a** na sljedeći način

38. Sudsko vijeće treba da ima vlastite prostorije, sekretarijat, informacione resurse i organizacionu slobodu, bez odgovornosti za svoje aktivnosti prema bilo kom političkom ili drugom tijelu. Vijeće treba da ima slobodu da organizuje svoja zasjedanja i utvrđuje dnevni red svojih sjednica, kao i pravo da ostvaruje direktnu komunikaciju sa sudovima kako bi moglo da vrši svoju funkciju. Sudsko vijeće treba da ima zaposlene u skladu sa svojim potrebama i svi članovi treba da imaju na raspolaganju osoblje u skladu sa zadacima koji su im dodijeljeni.

NADLEŽNOSTI I OVLAŠTENJA (poglavlje III)

Nadležnosti Vijeća nisu bile predmet preispitivanja u postupku izmjena i dopuna Zakona o VSTV-u BiH imajući u vidu da su nadležnosti izvedene iz sveobuhvatnih funkcija Vijeća navedenih u članovima 1. i 3. Zakona o VSTV-u BiH.

Poglavlje III je dopunjeno na način da su precizirane nadležnosti Sudskog i Tužilačkog odjela Vijeća, te je dorađen postupak finansiranja Vijeća.

Nadležnosti Sudskog i Tužilačkog odjela

Imajući u vidu međunarodne standarde koji su temeljito obrazloženi u prethodnim odjeljcima ovog obrazloženja u **članu 17a.** nadležnosti sudskog i tužilačkog odjela određene su tako da se odnose isključivo na pitanja vezana za imenovanje nosilaca pravosudnih funkcija, odnosno odlučivanje o pitanjima koja se tiču pojedinačnih sudija odnosno tužilaca, uključujući predsjednike sudova, dodatne sudije, stručne saradnike i savjetnike, glavne tužioce i njihove zamjenike.

Sudski odnosno Tužilački odjel bio bi nadležan za donošenje odluke o imenovanju, odluke o privremenom upućivanju, odluke o odsustvu sa službene funkcije, odluke o spojivosti, odluke o produženju mandata dodatnim sudijama, odluke o poništenju imenovanja, odluke u vezi sa ocjenama rada, odluke o prestanku mandata i imenovanju vršilaca dužnosti na rukovodećim pozicijama u pravosuđu.

Sudovi i tužilaštva

Postojeća formulacija **člana 18.** Zakona o VSTV-u BiH, u kojem su taksativno nabrojane pravosudne institucije u odnosu na koje Vijeće vrši svoje nadležnosti, nije adekvatna. Naime, organizacija pravosuđa podložna je izmjenama, a budući da se sudovi i tužilaštva osnivaju između ostalog i zakonima na nivou entiteta i Brčko distrikta, nije moguće uvijek osigurati i istovremenu izmjenu Zakonom o VSTV-u. Stoga je u članu 18. predložena generalna odredba prema kojoj Vijeće ima nadležnosti u odnosu na sudove i tužilaštva u BiH uz izuzetak Ustavnog suda BiH. U predloženom stavu (2) naznačeno je da su nadležnosti Vijeća u odnosu na entitetske ustavne sudove ograničene na predlaganje kandidata za izbor.

Finansiranje

Izmjene **člana 20.** odnose se na postupak pripreme i predlaganja Budžeta Vijeća i u skladu su sa važećim propisima koji regulišu oblast finansiranja institucija na nivou BiH, te su analogne procedurama predlaganja budžeta onih bh institucija koje imaju položaj sličan položaju Vijeća (Ured za reviziju).

USLOVI ZA IMENOVANJE I POSTUPAK IMENOVANJA (poglavlja IV i V)

Izmjene u poglavljima koja regulišu uslove, mandat i postupak imenovanja usmjerene su na unaprjeđenje postojećih rješenja, a sve sa ciljem da se postupak imenovanja učini ekspeditivnijim i objektivnijim uz uvođenje standardiziranih procedura koje će omogućiti izbor što kvalitetnijih kandidata na pravosudne pozicije. U tom kontekstu definisani su prijedlozi kojima se unaprjeđuje postupak intervjua, zatim uvođenje obaveznog pismenog testiranja, detaljnije se razrađuju kriteriji za imenovanje i napredovanje uz naglašavanje značaja dosadašnjih rezultata rada. Također izmjenama se nastojalo osigurati ubrzavanje i racionalizacija postupka javnog oglašavanja upražnjenih pozicija, te je proširen obim prava kandidata u postupku imenovanja uvođenjem obaveze objavljivanja rezultata konkursne procedure i uvođenjem prava na žalbu.

Naprijed navedene izmjene predstavljaju nastojanje da se norme domaćeg sistema kontinuirano usklađuju sa međunarodnim standardima koji su u prethodnom periodu definirani od strane relevantnih tijela u oblasti imenovanja nosilaca pravosudnih funkcija.

Uslovi za imenovanje

Izmjenom u **članu 21.** kao uslov za imenovanje dodaje se činjenica da se protiv kandidata ne vodi krivični postupak, a s ciljem da se osigura jasan zakonski osnov za pribavljanje odgovarajuće potvrde o ovim okolnostima u postupku imenovanja. Naime, imajući u vidu važeći član 22. Zakona o VSTV-u BiH koji propisuje da su sudije i tužioc i osobe koje se odlikuju profesionalnom nepristrasnošću i visokim moralnim kvalitetima, Vijeće je u dosadašnjoj praksi prikupljalo ove potvrde od kandidata u konkursnim procedurama na temelju Poslovnika Vijeća. Međutim, imajući u vidu odredbe Zakona o zaštiti ličnih podataka kao i praksu Agencije za zaštitu ličnih podataka, ukazala se potreba da se osnov za prikupljanje podataka o ovim okolnostima izričito propiše zakonom.

Novim **članom 23a.** propisani su uslovi za imenovanje sudija i predsjednika Apelacionog suda Bosne i Hercegovine. Naime, paralelno sa pripremama izmjena i dopuna Zakona o VSTV-u BiH u toku je priprema Zakona o sudovima Bosne i Hercegovine, kojim se predlaže osnivanje Apelacionog suda BiH. Nacrt ovog zakona dostavljen je Vijeću na razmatranje i davanje mišljenja. Imajući u vidu ovu okolnost, a kako bi se izbjegla situacija postojanja pravne praznine kada je riječ o imenovanju sudija u ovaj budući sud, prijedlogom su predviđene odgovarajuće odredbe o uslovima za imenovanje u Apelacioni sud BiH koji su pri tome izjednačeni sa uslovima za imenovanje sudija vrhovnih sudova entiteta.

Također, u zakon su uneseni i uslovi za imenovanje sudija privrednih sudova (**član 28a.**) koji su ranije osnovani u Republici Srpskoj, a koji do sada nisu bili obuhvaćeni Zakonom o VSTV-u. Imajući u vidu njihovu stvarnu nadležnost uslovi za imenovanje sudija u okružne privredne sudove su izjednačeni sa uslovima koji se primjenjuju na sudije osnovnih odnosno općinskih sudova, a uslovi za imenovanje sudija Višeg privrednog suda izjednačeni su sa uslovima za imenovanje sudija okružnih odnosno kantonalnih sudova.

Pozicije stručnih saradnika

Predloženim **članom 34a.** sve nadležnosti koje Vijeće ima u odnosu na sudije i tužioce proširuju se i na stručne saradnike u sudovima i tužilaštvima. Više je razloga zbog kojih se predlaže ovo rješenje. Naime, stručni saradnici predstavljaju „kadrovsku bazu“ budućih nosilaca pravosudnih funkcija, a njihova ovlaštenja i uloga u procesu donošenja odluka nije zanemariva. Stoga je nužno osigurati da se imenovanje na ove pozicije vrši prema istim kriterijima koji se primjenjuju i na imenovanje nosilaca pravosudnih funkcija. Na ovaj način bi se ostvarila ujednačenost u postupku imenovanja stručnih saradnika na svim nivoima, za razliku od trenutne situacije u kojoj se primjenjuju različite norme i standardi. Isto se odnosi i na pitanja disciplinske odgovornosti, te druga pitanja vezana za status ove kategorije uposlenih u pravosuđu. Vrlo je važno naglasiti da se poslovi stručnog saradnika ili stručnog

savjetnika u sudu odnosno tužilaštvu i uslovi za njihovo obavljanje razlikuju od poslova radnog mjesta stručnog saradnika ili stručnog savjetnika kako ih definišu zakoni koji uređuju radno-pravni status državnih službenika u organima državne uprave. Primjera radi, dok je radno mjesto stručnog saradnika početna pozicija u sistemu državne službe sa jednostavnijim poslovima i uslovima za njihovo obavljanje, poslovi stručnog saradnika/savjetnika u sudu ili tužilaštvu i uslovi za njihovo obavljanje su precizno postavljeni zakonima i izrazito su kompleksni te podrazumijevaju i određenim slučajevima i ovlaštenja za samostalno postupanje.

U svakom slučaju zakonski mandat Vijeća u smislu uspostave nezavisnog i profesionalnog pravosuđa teško da se može dosljedno ostvariti ukoliko Vijeće nema mogućnost da kreira sveobuhvatnu kadrovsku politiku pravosuđa, odnosno ukoliko se isti principi koji se primjenjuju na sudije i tužioce ne primjenjuju na one kadrove koji obavljaju izrazito odgovorne poslove u pravosuđu i koji predstavljaju najozbiljnije kandidate za buduće nosioce pravosudnih funkcija.

Nadalje u ovom su članu razrađene pozicije stručnih saradnika, viših stručnih saradnika i stručnih savjetnika u sudovima i tužilaštvima različitog nivoa, te su propisani uslovi za imenovanje na ove pozicije. Napominje se da je, prilikom pripreme ove odredbe, Vijeće imalo u vidu postojeće relevantnih zakona u dijelu koji reguliše ovu oblast. Također, u članu 34a. predviđen je i ograničen mandat stručnih saradnika na osnovnom nivou (općinski/osnovni sudovi i okružni privredni sudovi, okružna i kantonalna tužilaštva i tužilaštvo Brčko distrikta BiH) u trajanju od 6 godina uz mogućnost ponovnog imenovanja. Ograničenjem mandata omogućilo bi se većem broju pravnika da steknu iskustvo rada u pravosuđu te bi se osigurala šira baza potencijalnih kandidata za imenovanje na pravosudne funkcije. S druge strane omogućavanjem ponovnog imenovanja ostavlja se mogućnost da se u pravosuđu zadrže oni kadrovi koji su stekli značajne vještine i iskustvo, a koji nisu imali mogućnost napredovanja.

Oglašavanje pozicija

Dosadašnja praksa popunjavanja upražnjenih pozicija u pravosuđu ukazala je na potrebu da se sistem oglašavanja upražnjenih pozicija učini efikasnijim. Naime, postojeći sistem se pokazao nedovoljno praktičnim imajući u vidu da se često objavljuju konkursi za pozicije u istoj instituciji u kratkom vremenskom razmaku, a sam postupak provođenja konkursa traje duži vremenski period.

U tom smislu predloženo je da se u **članu 36.** doda stav 2. kojim bi se predvidjela mogućnost popunjavanja upražnjenih pozicija u jednom sudu, odnosno tužilaštvu imenovanjem lica sa liste uspješnih kandidata koji su prethodno aplicirali na poziciju u tom istom sudu ili tužilaštvu, ukoliko je konkurs bio raspisan u posljednja 24 mjeseca. I prema ovom prijedlogu imenovanje bi se vršilo na temelju rezultata postignutih na ranijem javnom konkursu za konkretan sud/tužilaštvo. Napominje se da je trenutno odredbama Zakona o VSTV-u predviđena mogućnost imenovanja sa liste kandidata koji su se prijavili na konkurs u slučaju poništenja odluke o imenovanju. Dodanim stavom 4. se precizira da se ovakva mogućnost ne odnosi na popunjavanje pozicija predsjednika suda, glavnog tužioca odnosno zamjenika glavnog tužioca.

Podvijeće za predlaganje kandidata

Postojeći mehanizam entitetskih podvijeća i podvijeća za predlaganje kandidata na državnom nivou i nivou Brčko distrikta BiH je zadržan i prilagođen novoj organizaciji Vijeća, koja je prethodno obrazložena.

Tako izmjene u **članovima 37. i 38.** zakona prate izmjene u sastavu Vijeća i njegovoj internoj strukturi i temelje se na istom principu razgraničivanja postupka predlaganja kandidata za sudijske odnosno tužilačke pozicije. Tako su predviđena podvijeća (na nivou države, entiteta i Brčko distrikta BiH) za predlaganje kandidata za sudijska mjesta, iz čijeg su sastava isključeni tužioc članovi Vijeća, i podvijeća (na nivou države, entiteta i Brčko distrikta BiH) za predlaganje kandidata na tužilačka mjesta, iz čijeg su sastava isključene sudije članovi

Vijeća. Pri tome i u podvijećima, kao i u Sudskom odnosno Tužilačkom odjelu, većinu članova čine sudije s jedne odnosno tužioci s druge strane.

Također predloženim izmjenama zakona koje se odnose na sistem bodovanja kandidata u konkursnoj proceduri preciznije je definisana uloga podvijeća kao tijela koje vrši bodovanje i rangiranje kandidata, te daje prijedlog za imenovanje na temelju kojeg nadležni odjel, Sudski ili Tužilački, donosi odluku o imenovanju. Također, podvijeća su zadržala nadležnost za imenovanje komisija za obavljanje razgovora sa kandidatima (član 40.).

Obavezno pismeno testiranje

Izmjenama u **članu 39.** predviđeno je uvođenje obaveznog pismenog testiranja kandidata koji apliciraju na pozicije stručnih saradnika, viših stručnih saradnika i stručnih savjetnika, kao i kod prvog imenovanja na poziciju sudije i tužioca. Ova izmjena ima za cilj unaprjeđenje i veću objektivizaciju postupka imenovanja, a i Venecijanska komisija u mišljenju o pravnoj sigurnosti i nezavisnosti pravosuđa u BiH naglašava potrebu uvođenja pismenog testiranja. Važno je naglasiti da je radi efikasnosti konkursne procedure predviđeno da će rezultati pismenog kvalifikacionog testiranja koje je kandidat ostvario po jednom konkursu biti mjerodavni i u narednim konkursnim procedurama u određenom vremenskom periodu kojeg utvrdi Vijeće Poslovnikom.

Postupak obavljanja razgovora sa kandidatom:

Temeljni princip iz postojeće odredbe **člana 40.** Zakona o VSTV-u BiH, prema kojem je razgovor sa kandidatima obavezna faza konkursne procedure, dodatno je razrađen kroz dopune ovog člana. Prije svega predloženim rješenjima detaljnije bi se regulisao sadržaj razgovora sa kandidatima, te bi se uvelo pravilo prema kojem se vrši audio-vizuelno snimanje ove faze postupka kao i pismenog testiranja kandidata, a sa namjerom da se procedura imenovanja u što većoj mjeri standardizuje i unificira.

Slično kao i kod pismenog testiranja, predviđeno je da se kandidat s kojim je u posljednja 24 mjeseca obavljen razgovor za poziciju istog nivoa neće ponovo pozivati na razgovor.

U **članu 41.** predviđen je izričit zakonski osnov za pribavljanje svih informacija koje su za Vijeće relevantne u kontekstu procjene ličnih svojstava kandidata za nosioce pravosudnih funkcija.

Kriteriji za imenovanje i napredovanje:

Naročito značajan dio izmjena i dopuna Zakona o VSTV-u BiH odnosi se na detaljnije regulisanje kriterija za imenovanje nosilaca pravosudnih pozicija. Naime, brojni međunarodni standardi u ovoj oblasti zahtijevaju da se odluke o izboru i napredovanju sudija zasnivaju na objektivnim kriterijima, koji su prethodno zakonom utvrđeni i koji se zasnivaju na sposobnostima i kvalifikacijama kandidata.

Imajući u vidu navedeno u **članu 43.** predviđeni su kriteriji koji se primjenjuju na kandidate koji ne obavljaju pravosudnu funkciju, kriteriji koji se primjenjuju na nosioce pravosudnih funkcija prilikom napredovanja odnosno apliciranja na druge pozicije u pravosuđu, kao i kriteriji koji se primjenjuju u postupku imenovanja rukovodilaca u pravosuđu imajući u vidu da kandidati za ove pozicije moraju imati i dodatne vještine u oblasti organizacije i upravljanja. Također je napravljena razlika u odnosu na kandidate koji se prvi put prijavljuju na ove pozicije i kandidate koji već obavljaju funkciju predsjednika suda/glavnog tužioca odnosno zamjenika glavnog tužioca.

Poseban akcent stavljen je na rezultate kvalifikacionog pismenog testiranja, za prvo imenovanje, odnosno na radne rezultate, kod napredovanja, što u oba slučaja znači objektivizaciju kriterija na temelju kojih se utvrđuje stručnost kandidata.

Tako je u **članu 43a.** koji reguliše način bodovanja kandidata predviđeno da se najveći broj bodova dodjeljuje na temelju kriterija stručne sposobnosti odnosno na temelju rezultata rada

ili rezultata pismenog testiranja i to čak 80 procenata od ukupnog broja bodova. Zatim je predviđeno da će se prilikom predlaganja kandidata za imenovanje odnosno prilikom donošenja odluke o imenovanju voditi računa o svim okolnostima koje su relevantne s aspekta ličnih svojstava koje sudija/tužilac treba da ima prema članu 22. Zakona o VSTV-u BiH (profesionalna nepristrasnost, visoki moralni kvaliteti). Također u nastojanju da se poveća transparentnost postupka imenovanja, predloženo je objavljivanje rezultata konkursne procedure na način da se rezultati učine dostupnim svim kandidatima koji su učestvovali u postupku.

Ovakav detaljan pristup u regulisanju kriterija i bodovanja kandidata ima višestruke prednosti – s jedne strane se promovira objektivna i dosljedna način procjene kandidata, a s druge strane povećava se svijest, odnosno osigurava veća informiranost kandidata o tome šta se od njih očekuje u postupku imenovanja.

Žalba u postupku imenovanja:

Pored detaljnijeg regulisanja samog postupka odabira kandidata i kriterija na kojima se taj odabir temelji, izmjenama zakona predviđeno je i uvođenje žalbe u postupku imenovanja na pravosudne funkcije. I u ovom slučaju predložena izmjena motivirana je usaglašavanjem teksta zakona sa međunarodnim standardima i zahtjevima koji su stavljeni pred Vijeće u komunikaciji sa predstavnicima međunarodne zajednice.

Tako i *Preporuka Vijeća ministara zemljama članicama Vijeća Evrope o sucima: neovisnost, učinkovitost i odgovornosti - CM/Rec(2010)12* naglašava potrebu da se neuspješnim kandidatima da pravo da pobijaju odluku o imenovanju ili postupak u kojem je ta odluka donesena.

Imajući u vidu navedeno u **članu 44.** predviđena je mogućnost ulaganja žalbe na odluku o imenovanju, kojom se može osporavati postupak pismenog testiranja i obavljenog razgovora kao i postupak bodovanja kandidata. O žalbi bi odlučivalo Vijeće u punom sastavu, čime se osigurava provođenje principa dvostepenosti.

Dodatne sudije:

Izmjene u **članu 48.** predviđaju uvođenje ograničenja u pogledu minimalne i maksimalne dužine trajanja mandata dodatnih sudija, s ciljem da se ovim sudijama imenovanim na određeno vrijeme osigura mandat koji je primjereniji sudijskoj funkciji, ali i da se istovremeno onemogući supstituiranje pozicija redovnih sudija kroz dugogodišnji angažman dodatnih sudija. Tako je predviđeno preispitivanje utvrđene sistematizaciji sudijskih pozicija u sudu u kojem i nakon 6 godina postoji potreba za angažovanjem dodatnih sudija.

Ocjenjivanje:

Zakon o VSTV-u član 17. tačka 22. propisuje da Vijeće utvrđuje kriterije za ocjenjivanje rada sudija i tužilaca. Zakoni o sudovima u određenoj mjeri regulišu ovu oblast, s izuzetkom Zakona o Sudu BiH, ali nisu u potpunosti međusobno usaglašeni, dok zakoni o tužilaštvima ne sadrže odgovarajuće odredbe o ocjenjivanju tužilaca. Kako bi se stvorio usaglašen okvir i jedinstveni principi ocjenjivanja nosilaca pravosudnih funkcija u Zakonu o VSTV-u BiH predložen je dodatni **član 53a.** čija su rješenja usaglašena sa dosadašnjom praksom ocjenjivanja.

Najznačajnija novina odnosi se na predloženo rješenje prema kojem mandat rukovodilaca u pravosuđu prestaje uslijed nezadovoljavajuće ocjene rada pri čemu se takvom ocjenom smatraju dvije najniže ocjene u skladu sa kriterijima Vijeća. Uvođenje ovog rješenja omogućilo bi Vijeću da reaguje u situacijama kada rezultati rada izabranog predsjednika suda, glavnog tužioca ili zamjenika glavnog tužioca ukazuju na potrebu da se blagovremeno ponovi imenovanje novih kandidata na ove izuzetno značajne pozicije za funkcionisanje pravosuđa općenito.

DISCIPLINSKI POSTUPAK I PRIVREMENO UDALJENJE U (poglavlja VI i VII)

Što se tiče predloženih izmjena i dopuna odredaba Zakona o VSTV-u BiH koje regulišu disciplinsku odgovornost i institut privremenog udaljenja nosilaca pravosudnih funkcija u Bosni i Hercegovini bitno je napomenuti da su iste uglavnom nastale kao rezultat iskustava stečenih u dosadašnjoj primjeni propisa u ovoj oblasti.

Disciplinski organi:

Suština izmjena predloženih u **članu 55.** Zakona se odnosi na sastav disciplinskih organa VSTV-a, pa je u tom smislu predloženo rješenje prema kojem većinu članova disciplinskih komisija čine članovi koji nisu članovi Vijeća, već sudije i tužioci koji dolaze iz profesionalne zajednice. Ovo rješenje je predloženo radi obezbjeđivanja većeg stepena otvorenosti i transparentnosti disciplinskog postupka, odnosno radi aktivnog učešća profesionalne zajednice u istome, te adekvatne zastupljenosti u odlučivanju onih sudija/tužilaca koji dolaze sa istog ili višeg nivoa u odnosu na nivo sa kojeg dolazi sudija/tužilac protiv kojeg je pokrenut postupak. U svakom slučaju, navedenom odredbom se u većoj mjeri doprinosi objektivnosti u odlučivanju u disciplinskom postupku.

Disciplinski prekršaji:

Članovi 56. i 57. kojim su pobrojani disciplinski prekršaji sudija i tužilaca su u najvećem dijelu ostali isti, s tom razlikom da je disciplinski prekršaj iz člana 56. tačka 14., odnosno iz člana 57. tačka 13., u odnosu na važeće rješenje formulisan na način da se pod ovim disciplinskim prekršajem podrazumijeva postojanje osude za počinjeno krivično djelo koje sudiju/tužioca čini nepodobnim za vršenje dužnosti. Naime, prema važećem tekstu, ovaj disciplinski prekršaj postoji ukoliko je osuđenom sudiji ili tužiocu izrečena kazna zatvora zbog počinjenog krivičnog djela, ili alternativno ukoliko se radi o krivičnom djelu koje ge čini nepodobnim za vršenje dužnosti sudije/tužioca. Budući da je izricanje kazne zatvora izmjenama predloženo kao osnov za automatski prestanak mandata sudije odnosno tužioca, relevantne tačke u članovima 56. i 57. su usklađene sa članom 88. stav (1) tačka e).

Vođenje disciplinskog postupka:

Kako je to predloženo odredbom **člana 60.**, detaljnija pravila o provođenju disciplinskog postupka bit će regulisana posebnim podzakonskim aktom VSTV-a *Pravilnikom o disciplinskoj odgovornosti*. Izmjena ovog člana na način koji je predložen, proizašla je iz potrebe da se disciplinski postupak protiv sudija i tužilaca detaljno reguliše i razradi Poslovníkom a da se Zakonom regulišu osnovna načela, odnosno nadležnost za vođenje postupka, disciplinski prekršaji sudija i tužilaca, vrste disciplinskih mjera, principi za njihovo određivanje, pravo na pravni lijek, sudsko preispitivanje odluke, ovlašćenja, prava i obaveze disciplinskog tužioca te zastarijevanje pokretanja i vođenja disciplinskog postupka. Značajna izmjena koja je predložena stavom 2. ovog člana odnosi se na činjenicu da je za razliku od dosadašnjeg rješenja u Poslovníku VSTV-a predloženo da se na sva pitanja koja se odnose na disciplinski postupak, a koja nisu obuhvaćena ovim zakonom i Pravilnikom, shodno primjenjuju odredbe Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine.

Inače, pitanje supsidijarne primjene procesnog zakona u disciplinskom postupku, nesumnjivo predstavlja materiju koja bi treba biti regulisana zakonom, a ne podzakonskim aktom, kao što je to trenutno slučaj.

Što se tiče samog prijedloga za supsidijarnom primjenom Zakona o krivičnom postupku BiH, a ne Zakona o parničnom postupku, bitno je istaći da se pri zauzimanju ovoga stava imalo u vidu sljedeće: disciplinski postupak je po svojoj prirodi prekršajni postupak u kojem se utvrđuje odgovornost sudija i tužilaca za počinjene disciplinske prekršaje i izriče disciplinska mjera; disciplinski postupak može biti pokrenut isključivo od strane UDT-a, dakle državnog organa kojem su zakonom povjerena određena javna ovlaštenja u provođenju postupka utvrđivanja disciplinske odgovornosti sudija i tužilaca, a što znači da se u takvom konceptu

primjenjuje princip akuzatornosti kao jedan od osnovnih principa krivičnog postupka; te da UDT ima zakonsku obavezu da pokreće disciplinske postupke u slučajevima kada postoje dokazi o počinjenom prekršaju, a što u suštini predstavlja princip legaliteta pokretanja postupka za utvrđivanjem disciplinske odgovornosti. Pored toga, jedino VSTV može utvrditi disciplinsku odgovornost i izreći disciplinsku mjeru za počinjenu povredu dužnosti.

Navedeni principi uz ostala načela koja se primjenjuju u disciplinskom postupku kao što su: pravo sudije/tužioca da bude zastupan od strane advokata, pravo da prethodno bude upoznat sa navodima pritužbe, pravo da se izjasni na istaknute navode, kao i to da se postupkom utvrđuje njegova odgovornost i izriče sankcija za povredu službene dužnosti, u suštini predstavljaju osnovna načela krivičnog postupka. Isto tako, supsidijarnom primjenom ZKP-a jasnije se određuje uloga države koja kroz nadležnu pravosudnu instituciju (VSTV) u slučajevima počinjenih povreda dužnosti sudija/tužilaca, takvo ponašanje sankcioniše. Poređenja radi, disciplinski postupak protiv sudija/tužilaca u Republici Hrvatskoj se isto tako provodi prema pravilima krivičnog postupka.

U 5. stavu ovog člana, precizno je definisano da se na odluku Drugostepene disciplinske komisije, Vijeću kao cjelini može uložiti žalba samo u slučaju kada je sudiji/tužiocu izrečena mjera razrješenja (Odluka o dopustivosti i meritumu Ustavnog suda Bosne i Hercegovine br. AP-4101/09 od 30. i 31.03.2012.g.). Dakle, ova odredba je u suštini ostala ista samo što je preciznije i jasnije definisana. U istom stavu je u skladu s principom nepristrasnosti, izričito precizirano da članovi Prvostepene i Drugostepene disciplinske komisije nemaju pravo učestvovati u postupanju Vijeća kao cjeline. Ovakvim rješenjem se obezbjeđuje da odluka koju donese Vijeće kod preispitivanja izrečene mjere razrješenja bude u potpunosti neovisna i nepristrasna, lišena bilo kakvih prethodnih ubjeđenja članova vijeća koji su učestvovali u prethodnom disciplinskom postupku. U stavu (6) precizirano je da će se pitanje izvršenja izrečenih disciplinskih mjera regulisati pod-zakonskim aktom.

Predloženim tekstom odredbe **člana 61.** preciziran je način formiranja odnosno izbora disciplinskih komisija uz učešće predstavnika profesionalne zajednice, te je propisana nadležnost Vijeća za imenovanjem disciplinskih komisija na mandat od četiri godine. Predloženim načinom formiranja disciplinskih komisija obezbijeđen je veći stepen objektivnosti i fleksibilnosti kod imenovanja disciplinskih komisija.

Ured disciplinskog tužioca

U pogledu uslova za imenovanje glavnog disciplinskog tužioca propisanih u **članu 64.**, u odnosu na dosadašnje, predloženo je rješenje prema kojem na tu poziciju Vijeće može imenovati osobu koja ispunjava uslove potrebne za izbor sudije općinskog/osnovnog suda ili tužioca kantonalnog/okružnog tužilaštva, dakle osobu koja ima položen pravosudni ispit i najmanje tri godine iskustva na pravnim poslovima nakon položenog pravosudnog ispita. Dakle, predloženim tekstom su precizirani uslovi za poziciju glavnog disciplinskog tužioca, pri čemu je izbrisan dio odredbe koji je propisivao da Vijeće za glavnog disciplinskog tužioca imenuje osobu koja je sudija ili tužilac između ostalog iz razloga što se on imenuje i razrješava u skladu sa odredbama Zakona o državnoj službi u institucijama BiH. U stavu 5. je predloženo da se četverogodišnji mandat glavnog disciplinskog tužioca može obavljati isključivo u skladu sa postupkom javnog konkursa, a kao što je predviđeno i za direktora i zamjenika direktora Sekretarijata VSTV-a u članu 15.

Zahtjev za pokretanje postupka:

Izmjenama **člana 67.**, a s obzirom na odredbu o supsidijarnoj primjeni ZKP-a BiH (član 60. stav 2.) i princip akuzatornosti, predloženo je da se disciplinski postupak pokreće podnošenjem zahtjeva za pokretanje disciplinskog postupka pred Prvostepenom disciplinskom komisijom. Prema važećim propisima, a s obzirom da se supsidijarno primjenjuje Zakon o parničnom postupku, disciplinski postupak se pokreće disciplinskom tužbom. U svakom slučaju, precizan sadržaj i uvjeti zahtjeva će biti propisani Pravilnikom o disciplinskoj odgovornosti.

Predloženim izmjenama u stavu (3) ovog člana, uvodi se novina prema kojoj će u slučaju donošenja negativne odluke nakon ispitivanja navoda iz pritužbe, podnositelj pritužbe imati pravo na podnošenje prigovora UDT-u na takvu odluku. Dakle, u slučajevima odbacivanja pritužbe, odnosno donošenja odluke o tome da se neće pokretati disciplinski postupak protiv sudije ili tužioca čije ponašanje je bilo predmet ispitivanja, UDT će biti obavezan: 1) obavijestiti podnosioca pritužbe o donesenoj odluci i razlozima za njeno donošenje i 2) poučiti ga o njegovom pravu na podnošenje prigovora u određenom roku. Rok za podnošenje ovog prigovora i postupak za odlučivanje po istome, će biti detaljnije regulisani Pravilnikom o disciplinskoj odgovornosti. Ovom dopunom se dakle uvodi mogućnost formalnog preispitivanja donesenih tužilačkih odluka kojim je pritužba odbačena, što do sada nije bio slučaj, čime se podnosiocu pritužbe obezbjeđuju veća prava u postupku.

Sporazum o priznanju odgovornosti

Tekst člana 69. sadrži generalnu odredbu prema kojoj sporazum o priznanju odgovornosti između UDT-a i osobe protiv koje je podnesen zahtjev za pokretanje postupka, može biti zaključen do pravosnažnog okončanja postupka, te da na odluku o odbijanju sporazuma, žalba nije dopuštena. Ostale odredbe su izbrisane, te je u stavu 2. propisano da će se pitanje sadržaja i postupanja po sporazumu regulisati Pravilnikom o disciplinskoj odgovornosti.

Povjerljivost:

U članu 70. kojim je propisan princip povjerljivosti, predložen je novi stav 2. kojim bi se predvidjela mogućnost da se informacija o odluci UDT-a o nepodnošenju zahtjeva za pokretanje disciplinskog postupka u određenom predmetu, može objaviti uz pristanak sudije ili tužioca na kojeg se predmet odnosi. Ovom odredbom se doprinosi kvalitetnijem informisanju javnosti o radu UDT-a, uz adekvatno poštivanje prava sudije/tužioca čije je ponašanje/postupanje bilo predmet ispitivanja.

Zastara:

Važećim tekstom člana 72., propisan je opći zastarni rok za pokretanje disciplinskog postupka u trajanju od 5 (pet) godina od dana kada je navodni prekršaj učinjen, odnosno u trajanju od 2 (dvije) godine u krivičnoj stvari od dana kada je sud donio konačnu i obavezujuću odluku u krivičnom postupku. Predloženim izmjenama ovog člana, utvrđen je rok zastarijevanja u trajanju od 2 (dvije) godine. Dakle, smanjen je opći rok zastarijevanja pokretanja disciplinskog postupka u odnosu na dan kada je navodni prekršaj počinjen. Pri predlaganju navedene izmjene, uzeta je u obzir činjenica da je ovaj rok zastare i u zemljama regiona također utvrđen u kraćem trajanju. Tako npr. u Republici Hrvatskoj ovaj rok iznosi 3 godine, a u Srbiji čak 1 godina od dana kada je navodni prekršaj počinjen. Pored navedenog smanjen je i važeći zastarni rok za pokretanje disciplinskog postupka kada se radi o krivičnoj stvari i to sa dvije godine na šest mjeseci.

Važećom odredbom člana 73. Zakona je propisano da se postupak za utvrđivanje disciplinske odgovornosti mora okončati u roku od godinu dana od dana podnošenja disciplinske tužbe, uz mogućnost produžavanja ovog roka u određenim opravdanim slučajevima. Predloženim izmjenama ovog člana se isključuje mogućnost produžavanja ovog roka, iz čega proizlazi da se disciplinski postupak u svakom slučaju mora okončati u roku od godinu dana. Ovim izmjenama se doprinosi efikasnosti u vođenju postupka, a ovo vremensko ograničenje svakako ide i u korist sudija i tužilaca protiv kojih se postupak vodi.“

Odredbom važećeg člana 75. propisana je nadležnost UDT-a u pogledu ispitivanja i zastupanja pred Vijećem predmeta koji se odnose na pitanje nesposobnosti sudije ili tužioca za obavljanjem dužnosti, a što zahtijeva i njegovo privremeno ili trajno udaljenje ili prestanak mandata. Izmjenama i dopunama Zakona predlaže se brisanje ovog člana u cijelosti, obzirom da ispitivanje fizičke, mentalne, emocionalne ili druge neposobnosti sudija ili tužilaca za vršenjem službene dužnosti, nikako ne može biti u nadležnosti UDT-a, a još manje to da se ova nesposobnost treba utvrđivati po pravilima disciplinskog postupka. Ovo pitanje

svakako spada u domen zdravstvenog, penzionog i socijalnog sistema u BiH, odnosno potpada pod primjenu propisa koji regulišu ovu materiju.

Pored navedenog predloženo je brisanje **člana 62.** budući da predstavlja dupliranje materije koja je detaljnije regulisana u predloženom članu 55. Zakona o VSTV-u, te brisanje **člana 63.** koji reguliše pitanje uručenja poziva što nije zakonska materija i može biti normirano u okviru podzakonskog akta – Pravilnika o disciplinskoj odgovornosti.

Privremeno udaljenje:

U Poglavlju VII kojim je propisano privremeno udaljenja sudija i tužilaca od vršenja dužnosti, predloženim izmjenama i dopunama su preciznije uređeni slučajevi u kojima može doći do suspenzije odnosno slučajevi diskrecionog udaljenja, regulisano je pravo na naknadu i visina naknade tokom perioda privremenog udaljenja te je propisano na koji način se vrši funkcija predsjednika suda ili glavnog tužioca u slučajevima njihovog privremenog udaljenja.

Tako je predloženom izmjenom **člana 77.** umjesto dosadašnjeg razloga privremenog udaljenja za slučaj pokrenutog postupka razrješenja, predloženo da do privremenog udaljenja može doći tek kada je nepravomoćnom odlukom izrečena mjera razrješenja, te je navedeni član dopunjen tačkom koja kao mogući razlog za privremeno udaljenje obuhvata vođenje disciplinskog postupka za disciplinski prekršaj čija je priroda i težina takva da bi njegovo obavljanje pravosudne funkcije do okončanja disciplinskog postupka teško narušilo ugled pravosuđa. Ovakvom izmjenom i dopunom povišeni su kriteriji i dijelom taksativno nabrojani slučajevi u kojima može doći do privremene suspenzije, a istovremeno ostavljena mogućnost da u svim slučajevima, kojima se uslijed disciplinskih prekršaja sudija ili tužilaca teško narušava ugled pravosuđa, sudija ili tužilac privremeno udalji od vršenja dužnosti do okončanja disciplinskog postupka. Predloženim izmjenama i dopunama zahtijeva se da u slučaju pokrenutog postupka u kojem se traži razrješenje sudije ili tužioca, mora postojati nepravomoćna odluka o razrješenju te samo pokretanje i vođenje postupka koji prethodi toj odluci ne bi više mogao predstavljati razlog za privremeno udaljenje.

Član 79. izmijenjen je u dijelu koji se odnosi na pravo podnošenja žalbe Sudu BiH na odluku drugostepene disciplinske komisije umjesto dosadašnjeg prava na podnošenje tužbe istom sudu te je definisan rok od 15 dana od dana zaprimanja odluke. Predloženim dopunama istog člana bi bilo propisano pravo na naknadu u visini od 70% plaće sudije ili tužioca za period trajanja udaljenja od vršenja dužnosti kao i pravo na isplatu razlike neisplaćenih plaća i drugih naknada za period suspenzije u slučajevima kada nije utvrđena disciplinska odgovornost ili obustavljena istraga odnosno krivični postupak, a što u dosadašnjem tekstu zakona nije bilo uređeno. U dosadašnjom slučajevima privremenog udaljenja od vršenja funkcije, predsjednici sudova i glavni tužioci obraćali su se sa upitima Vijeću o načinu postupanja kod isplate naknada sudijama i tužiocima u periodu njihove privremene suspenzije te se javila potreba za definisanjem ovog prava sudija i tužilaca kao i visine naknade koja se isplaćuje u periodu privremenog udaljenja te prava na naknadnu isplatu neisplaćenog dijela plaće i naknada u navedenim slučajevima tokom i nakon privremenog udaljenja od vršenja dužnosti po prestanku suspenzije.

U Članu 81. predloženim izmjenama je određeno da u slučajevima privremenog udaljenja predsjednika suda ili glavnog tužioca, Vijeće imenuje sudiju odnosno tužioca koji će obavljati tu dužnost za vrijeme trajanja privremenog udaljenja. Ovim bi Vijeće odlučivalo o tome koji sudija ili tužilac će vršiti poslove predsjednika odnosno glavnog tužioca sa svim pravima i obavezama koje predsjednik i glavni tužilac ima, s ciljem što boljeg funkcionisanja rada suda odnosno tužilaštva.

PRESTANAK MANDATA (poglavlje IX)

Osnov za prestanak mandata:

Izmjene u članu 88. usmjerene su na preciznije normiranje osnova za prestanak mandata kao i na usaglašavanje ovog člana sa predloženim izmjenama u ostalim dijelovima zakona.

Tako je postojeći osnov za prestanak mandata zbog gubitka sposobnosti za vršenje pravosudne funkcije preformulisan, te je usklađen sa važećim propisima koji regulišu penzijsko-invalidsko osiguranje.

Nadalje, predloženo je da se postojeće odredbe člana 88. koje uređuju podnošenje ostavke i datum prestanka mandata po tom osnovu urede na precizniji način. Naime, prema važećoj regulativi i praksi datum prestanka mandata sudije/tužioca prestaje na dan koji on sam odredi i taj period, od zaprimanja ostavke do samog prestanka mandata, može biti i iznimno dug i iznimno kratak npr. isti dan bez ikakvog otkaznog roka. Stoga je izmjenama predloženo da mandat u slučaju podnošenja ostavke prestaje danom donošenja odluke od strane Vijeća ili na drugi datum kojeg odredi Vijeće na prijedlog sudije/tužioca, pri čemu bi krajnji rok za odlučivanje o ostavci bio 30 dana. Ovakva odredba bila bi u skladu sa opštim principima koji se primjenjuju kod jednostranog raskida radnog odnosa (postojanje otkaznog roka kako se poslodavac ne bi doveo u nepovoljnu situaciju u pogledu organizacije poslova), kao i sa uporednom praksom susjednih zemalja kada je u pitanju odlučivanje o ostavci.

U članu 88. predviđene su dvije novine u odnosu na postojeći tekst. Jedna se odnosi na prestanak mandata na rukovodećoj funkciji zbog nezadovoljavajućih radnih rezultata, što je naprijed obrazloženo, a druga predviđa propisivanje pravomoćne osude na kaznu zatvora kao osnova za prestanak mandata nosilaca pravosudne funkcije općenito.

Vršioци dužnosti:

U članu 89. dodan je stav (2) kojim je izričito propisano ovlaštenje Vijeća za imenovanje vršilaca dužnosti u slučaju prestanka mandata predsjednika suda, glavnog tužioca i zamjenika glavnog tužioca do imenovanja novih rukovodilaca. Također postojeća odredba u stavu (1) ovog člana je dorađena kako bi se postavilo ograničenje u pogledu mogućeg trajanja „tehničkog mandata“ predsjednika suda/glavnog tužioca/zamjenika glavnog tužioca nakon isteka roka na koji su imenovani. Tako je predviđeno da vršenje dužnosti predsjednika suda, glavnog tužioca i zamjenika glavnog tužioca ne može trajati duže od šest mjeseci, od isteka perioda na koji su prethodno imenovani.

Napomena u vezi sa pitanjima koja bi trebala biti regulisana u Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o VSTV-u BiH:

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine potrebno je predvidjeti odredbu kojom će se propisati da će se po stupanju na snagu ovog zakona provesti postupak izbora članova Vijeća čije pozicije, usljed izmjena u članu 4. Zakona, budu upražnjene.